

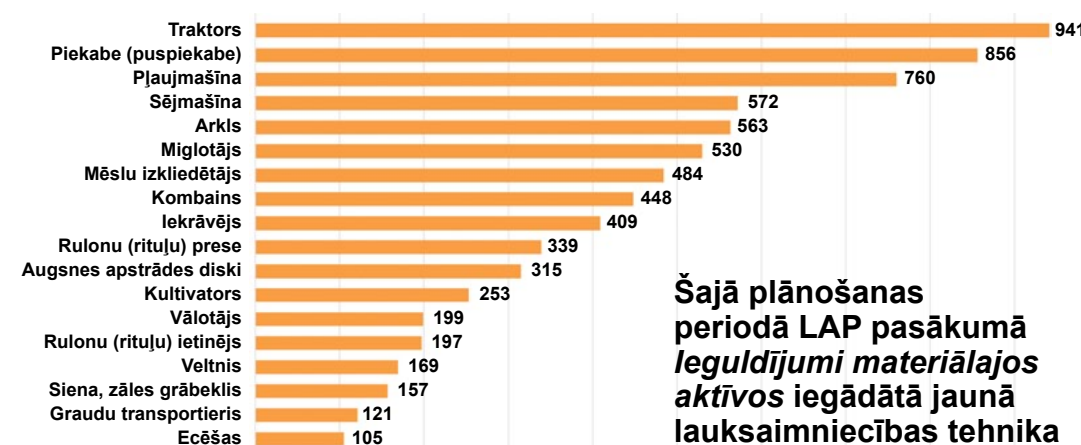
Jauna un dārga vai tomēr lietota tehnika

Materiāls tapis sadarbībā ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru

Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Ne viens vien lauksaimnieks arī šosezon īpašumā ieguvis jaunu, komfortablu tehniku. Tā ļauj ekonomēt laiku un degvielu, ar to var ražīgāk strādāt, bet īpaši svarīgi, ka tā ir izturīgāka un tik ātri nelūst. Kad laikapstākļi izspēlē kaut ko pilnīgi negaidītu, jauns, spēcīgs, labs traktors var glābt saimniekus pat šķietamā bezizejas situācijā. Par to vislabāk varēja pārliecināties rudens darbos pirms gada. Ir tikai viens *bet*, kāpēc visi zemnieki nebrauc ar jaunākā izlaiduma kombainiem un traktoriem. Tie ir ļ-o-o-t-i dārgi. Lai gan tikko no rūpnīcas izlaista tehnika liekas ārkārtīgi iekārojama, arī ekonomisti iesaka samērot tās iegādi ar apsaimniekotās zemes platību un darāmajiem darbiem. Konsultanti brīdina iepriekš padomāt, kāda būs atlikusī vērtība, ja radīsies vēlēšanās to nomainīt, iesaka apsvērt, cik ilgi tā kalpos, kad atmaksāsies.

Šajā plānošanas periodā LAP pasākumā ieguldījumi materiālajos aktīvos iegādātā jaunā lauksaimniecības tehnika

Kulšanās laikā vienmēr jāsteidzas

Claas Tucano līzīgā par 160 000 EUR šovasar iegādājās **Lijas Jokstes z.s. Vīgantī Liepupes pagastā**. Par tādu pirkumu saimniece bija izlēmusi jau pērn, kad rudens bija sevišķi slapjš. L. Jokste bioloģiski apsaimnieko 200 ha. – *Esmu pirkusi gan lietu, gan jaunu tehniku. Ja projekts Lauku atbalsta dienestā nebūtu izturējis konkurenci, tad jaunā «Klāsiņa» šodien man nebūtu, bet labi, ka izdevās. Tas ļāva novākt graudus labā kvalitātē. Uzskatu, ka graudkopības saimniecībā ir vajadzīga tiešām laba tehnika. Nekad nevar zināt, cik daudz ražai būs atvēlēts piemērota, sausa laika. Lielākoties mums tiek tikai pāris saulainu nedēļu un vienmēr ir jāsteidzas. Vienam zemniekam nenovēlu, lai ražas laikā vienīgais kombains izietu no ierindas. Ja vien ir iespēja, manuprāt, kombains jāpērk pēc iespējas jaunāks, jo lietotam var atklāties arī defekti, – saka saimniece. Viņa domā, ka mūsu laikapstākļos zemkopības saimniecībā vajadzīgi divi kombaini, un lielai daļai tie ir.*

Jaunā, tikko pirtā *New Holland* priekšrocības labības laukā šovasar izbauda lauksaimnieku **Matuzeļu ģimene (z.s. Vidkokiņi Umurgas pagastā)**. Iepriekšējais, saimniecībā ilgi lietotais Krievijā ražotais *Jenisej* tam nespēj stāvēt ne tuvu. Pat jaunā saimnieka Mārtiņa mamma Māra bija iekāpusi kabīnē, lai mazu brīdi papriecātos par pirkumu, kas viņai liekas kā sapnis. Mārtiņš ir piena ražotājs, taču pieļauj, ka saimniecības

modelī kaut kas ar laiku var mainīties, īpaši, ja piena iepirkuma cenas atkal slīdēs leju. Ja tiešām viņš izlems atteikties no piena govju ganāmpulka, labs kombains neļaus justies kā no laivas izmes-tam. Iespējams, viņš pat nebūtu kombainu pircis pilnīgi jaunu, bet šogad noteikumi to iegādei bija sevišķi izdevīgi. T.s. modernizācijas programmā to iegāde atbalstīta ar 40% finansējuma. Kā jaunajam zemniekam umurdzietim vēl piešķīra 10%, tikpat arī par nelabvēlīgajiem laikapstākļiem, tāpēc kopumā projekts ieguva 60% Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansējuma.

Jaunu Krievijā ražotu kombainu Alojās novadā iegādājās arī **SIA MKM grupa**.

Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā (VTUA) apkopotā informācija liecina, ka lietotu tehniku, protams, pērk vairāk. Pērn valstī reģistrēts 681 jauns un 1229 lietotie traktori. Visvairāk pirti jauni *John Deere* – 113, *New Holland* – 81, *Valtra* – 78 un tikpat *Belarus*. Mūsu novados topā ir *New Holland*, *Massey Ferguson*, *Valtra*, *Fendt* traktori, bet *Belarus* pēdējā laikā pērk maz.

Dažkārt gadās, ka nelaimīgs jūtas arī jaunais tehnikas pircējs, jo nav attaisnojušās cerības – traktori tomēr lūst. Vasaras sākumā rakstījām par trim Lēdurgas pagasta zemniekiem, kuri *iekrita* ar jauniem *Valtra* traktoriem. Mārim Rehtšpreheram tas pirmo nedēļu ir kārtībā. Jaunu traktoru iegāde t.s. modernizācijas programmā atbalstīta tikai ar 20% finansējuma no attiecināmajām izmaksām. Lauku atbalsta dienestā vairākkārt uzsvērts, ka ES fondu finansējumu nevajadzētu izlietot traktoros, bet gan tādos projektos, kas zemniekam paver iespēju paplašināt viņu biznesu. Tomēr bez traktoriem neviens nevar iztikt, tie ir vajadzīgi, un par ieguldījumiem ilgtermiņā saimnieki aizdomājas retāk.

Vecs arī var būt labs

Ungurpīlieša **Jāņa Blaumaņa** tehnikas parkā var skatīties kā muzejā. Viņš jaunu 1999. gadā nopircis vienīgi traktoru *Belarus 82*. Liela daļa *dzelžu* ir paša rokām daudz reižu pārskrūvēta. Šonedēļ viņš gatavojās braukt uz

Lietuvu, lai pirtu lietotu *Claas Lexion* kombainu ar 7,5 m hederu. – *Vislabāk pazīstu un visvairāk izmantoju padomju laika tehniku. Saulē mirdzošie „bleki” Rāmavas izstādēs mani atstāj vienaldzīgu, jo kosmosa kuģi man nevajag. Tomēr šī sezona ir grūta. Jau no pavasara putekļi grauza acis, kabīnē mocīja karstums. Tāpēc nospriedu, ka beidzot kaut kas arī man jāmaina, un nopirku 2002. gadā ražotu, tikko no Vācijas ievestu «Fendt» traktoru. Ar servīšu veikto tehnisko apkopi tas izmaksāja četras vai pat piecas reizes lētāk nekā jauns, – viņš stāstīja. Jānis apsvēra arī *Lexion* iegādi. Jauns tas maksā aptuveni 300 000 eiro, bet lietoto viņš bija gatavs pirt par 40 000 eiro plus vēl rēķināja 10 000 ieguldīt kārtīgas apkopes veikšanai. – Dilstošās detaļas jānomaina, tad vecs atkal pārvērsās par jaunu, – zemkopis ieteicās. Z.s. *Dārziņi* apsaimnieko 380 ha lauksaimniecības zemes.*

2003. gadā ražotu *Claas Medion* kombainu šovasar līzīgā nopirka **Lēdurgas pagasta z.s. Upmaļi saimnieks Ainārs Vitkovskis**. Tas ļāva labā kvalitātē un bez zudumiem nokult visus graudaugus sausajā periodā. Tādu, kas apmierina viņa prasības, meklējis septiņus mēnešus. Ainārs ļoti labi orientējas tehnikā, vienmēr to pērk lietotu, jo tā ir lētāk. Viņš pats visu arī remontē, bet rezerves daļas gan iegādājas oriģinālās – no dīleriem. Laika gaitā lēdurdzietis *iekritis* tikai vienu reizi, kad bija iegādājies zāles plāvēju, bet tas izrādījās nelietojams. Darījums beidzās labi, jo tirgotājs atzina defektu un plāvēju apmainīja.

Mazas saimniecības īpašnieks **braslavietis Normunds Šķepasts** ik gadu no peļņas maina kādu agregātu pret labāku, bet ne pret jaunu. – *Apzinos tehnikas vērtību, bet ar tādu kultivatoru, kas maksā 30 000 eiro, neizdarīšu vairāk kā ar to, kas pirkts par 3000, – viņš*

apsver. Šajā plānošanas periodā pirmo reizi struktūrfondu līdzekļus atļauts ieguldīt arī lietotā tehnikā. Tas attiecināts tikai uz divām programmām – mazo saimniecību atbalstam 15 000 eiro un jaunajiem lauksaimniekiem 40 000. Zemnieku vidū populāras ir abas.

Ierobežos traktoru iegādi projektos

LLKC Limbažu biroja vadītājs Aigars Legzdīņš nevar pateikt – jāpērk jauna vai lietota tehnika. Izvēle ir pašu saimnieku ziņā. Viņaprāt, 1000 ha aramzemes tiešām nepieciešama jauna, laba tehnika. Ja pats būtu *mazais* zemnieks, pirms jauna traktora pirkšanas noteikti rēķinātu, kad un kā to atpelnīs. – *Jaunai teknikai, lai to atpelnītu, jāstrādā turpat vai 365 dienas gadā, – viņš skaidro. – Dažkārt tā nav tik nepieciešama, bet cilvēks spriež, ka jāpērk, jo nevar zināt, vai vēlāk būs pieejams finansējums. Manuprāt, līdzdalībai Lauku attīstības plāna pasākumos un projektu īstenošanai vajadzētu būt tādām kā attīstības grūdienam. Ja esi izaudzis līdz vidējam un lielam saimniekam, jāiet uz priekšu un pašam jāgādā jaunā tehnika. Fondu līdzekļiem būtu jādod atdevē ilgtermiņā.*

Oktoobrī vai novembrī plānots izsludināt kārtējo konkursu *Ieguldījumi materiālajos aktīvos*. Tajā iecerētas izmaiņas noteikumos. Ja šajā plānošanas periodā saimniecība nopirkusi jaunu traktoru, uz otra iegādi ar ES līdzfinansējumu tā nevarēs pretendēt. A. Legzdīņš uzskata, ka tas ir taisnīgi un sekmēs mazo saimniecību attīstību, jo mazināsies konkurence.

Lietotos remontē paši

VTUA Rīgas reģiona nodaļas **Limbažu biroja inspektors Reinis Rābants** uzskata, ka lietotā tehnika arī kļūst arvien jaunāka. Mūsupusē izmanto vidēji 2004. gadā ražoto. Tomēr viņš pārbaudījis tehnisko gatavību arī ļoti veciem, turklāt izcili uzturētiem padomju laika T25 un citiem traktoriem, kuru saimnieki lielākoties ir sirmgalvji ar lieliskām tehniskajām prasmēm. Raksturīgi, ka vecās tehnikas īpašnieki paši to arī remontē. Skatēs inspektori atklāj defektus, kas apdraud satiksmes dalībniekus. Ielāgots, ka vairākus gadus ar tādiem traktoriem vai piekabēm skatēs ierodas vieni un tie paši cilvēki. – *Vecai teknikai ir lētas rezerves daļas, bet jaunai tās ir ārkārtīgi dārgas. Tas ir galvenais, kāpēc zemnieki nešķiras no padomju laika traktoriem, – viņš uzsver. Vaicāts, kāpēc samazinās Belarus iegāde, inspektors norāda, ka vairākiem to modeļiem motori neatbilst ES noteiktajiem standartiem.*

Gunitas OZOLIŅAS teksts un foto